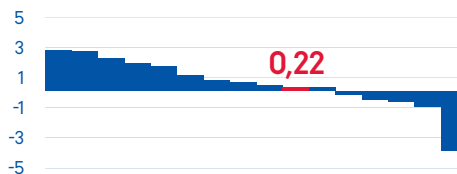

ENERGEETIKA

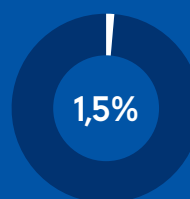
Ühiskonna toimimise seisukohalt elutähtis ja kriisist suhteliselt vähe mõjutatud sektor, mille arenguid suunavad regulatsioonid, tehnoloogilised pöörded, aga ka ilmastik. Uusi võimalusi pakub digitaliseerimine ja (suur)andmete tähtsuse loomine ning sellele toetuvad energiaefektiivsuse teenused. Hea võimalusena terendab üleeuroopalise energeetika AI test- ja katsekeskuse toomine Eestisse. Taastuenergeetika laiem levik toob kaasa vajaduse energia salvestamise järele. Kaugemas tulevikku jääv roheliste kütuste ajastu saabumine võib Eestile fossiilkütuste ajastust soodsamaks kujuneda.

KRIISILE VASTUPANUVÕIME INDEKS

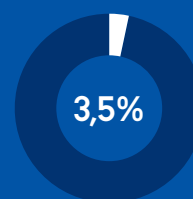
(-5...+5)

HÕIVATUTE
OSAKAAL
(2019)

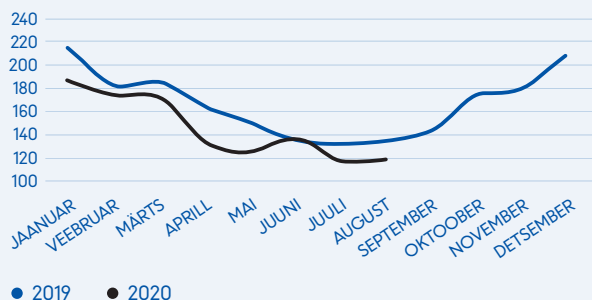

OSATÄHTSUS
LISANDVÄÄRTUSES
(2019)

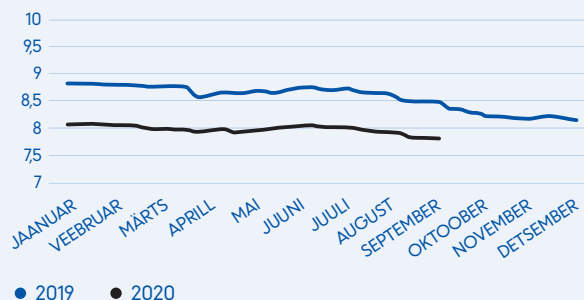
ETTEVÕTETE KUUKÄIVE, 2019-2020

DEKLAREERITUD KÄIVE, MILJONITES EURODES

TÖÖSUHTED KOKKU, 2019-2020

DEKLAREERITUD TÖÖSUHTED, TUHANDETES

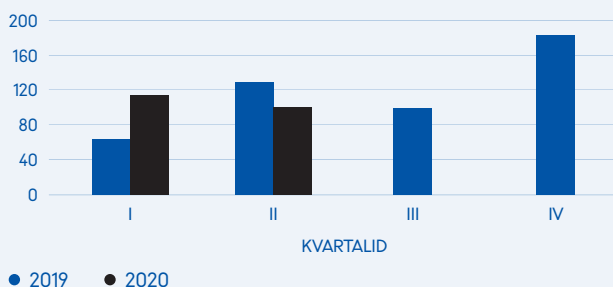

KUUKÄIBE MUUTUS ALLHARUDE KAUPA, 2020 VÕRRELDES 2019. AASTA SAMA KUUGA

HARU / KUU	JAANUAR	VEEBRUAR	MÄRTS	APRILL	MAI	JUUNI	JUULI	AUGUST
MÄETÖÖSTUS	46,9%	4,3%	26,2%	2,3%	6,7%	15,4%	0,1%	-1,1%
ELEKTRIENERGIA, GAASI, AURU JA KONDITSIO-NEERITUD ÕHUGA VARUSTAMINE	-16,4%	-4,9%	-10,3%	-21,3%	-21,6%	-1,0%	-12,6%	-13,2%

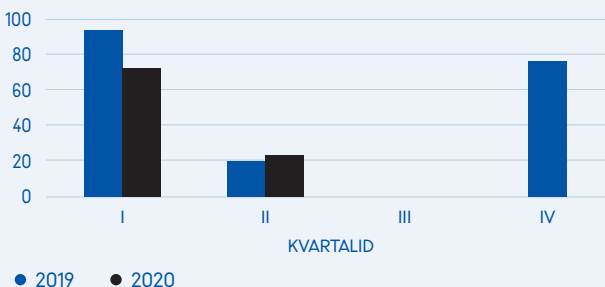
ETTEVÕTETE INVESTEERINGUD MATERIAALSESSE PÕHIVARASSE, 2019-2020

MILJONITES EURODES

ETTEVÕTETE KOGUKASUM (-KAHJUM), 2019-2020

MILJONITES EURODES

VIIRUSKRIISI MÕJUKANALID

- Sektorile on iseloomulik kõrge reguleeritus ning suhteliselt stabiilne tarbimine, mistõttu viiruskriisist enam mõjutab nõudlust ilmastik ning muutused regulatsioonides.
- Viiruse mõju avaldub peamiselt sektoris töötavate inimeste kaudu – haigestunud või eneseisolatsioonis inimesed ei saa tavapärasel viisil oma tööülesandeid täita.
- Kriisitingimustes ajutiselt vähenenud elektritarbimine tekitab probleeme tootmisvõimsuste töös hoidmisega ning turul konkurentsivõime säilitamisega, kuna puudub võimalus ülejääva energia salvestamiseks.
- Kriis vähendas sektori ettevõtete valmisolekut investeerida. Energeetikale on iseloomulikud pikaajalised (minimaalselt 15-20 aastat) horisondiga investeeringud, mis vajavad investeerimiskindlust.
- Tugevama löögi said teenindussektoriga seotud sektori ettevõtted, näiteks lõpptarbijale suunatud teenusepakkujad.

STRATEEGIAD KRIISI ÜLEELAMISEKS JA TULEVIKUKS

- Riskianalüüside tegemine, kriisiplaanide väljatöötamine.
- Tootmises töötajate haigestumise riski minimeerimine.
- Kaugtöö rakendamine.
- Tootmise efektiivistamine ja läbimõeldum tegevus.
- Kriisi kontekstis on hoogu juurde saanud automatiseerimise ja digitaliseerimise tähtsustamine.

TEGURID, MILLE OSAS VALITSEB TULEVIKUS SUUR EBAKINDLUS

Energiaturu regulatsioonid

Investeeringumiskliima

Rohepöörde ja õiglase ülemineku protsessiga seonduv, sh siseriiklikul tasandil

VÕIMENDUNUD TRENDIDEGA SEOTUD ÄRIVÕIMALUSED JA RISKID

Tehnoloogiamahukuse kasv ja andmepõhised teenused – Eestil on keeruline olla suureenergiatootmise tehnoloogia rajaja, kuid on võimalus olla tark kasutaja ning rakendada tehnoloogilisi uuendusi süsteemselt kogu riigis. Üheks perspektiivikaks võimaluseks on üleeuroopalise energeetika AI test- ja katsekeskuse toomine Eestisse, millest tekiks palju seoseid ja uute äride kujunemise võimalusi energeetikaga haakuvates valdkondades nagu laadimistaristu, tark linn, tark võrk, isejuhtivad sõidukid, suurandmete analüütika jne. Eesti tugevuseks on kõrgel tasemel tarbimisandmete kogumise lahendused ja avaandmed, kuid keskuse siia toomine nõuab senisest tugevamat koostööd ülikoolide, seadusandjate ning energiaettevõtete vahel.

Kõrge elektrihind tarbijale – pärsib tugevalt energiamahukate sektorite arenguvõimalusi. Tootmisprotsesside automatiseerimine kasvatab elektrienergia kui tootmissisendi osakaalu ning muudab selle senisest tähtsamaks teguriks investeeringute sihtriigi valimisel. Eesti puhul peavad sektori osalised probleemiks tarbijate vähest diferentseerimist ja kõrgeid ülekandetasusid.

Tööjõud ja järelkasv – sektorile valmistab muret järelkasvu vähenemine, mis on tingitud valdkonna madalast populaarsusest noorte seas haridusvalikute tegemisel. Vajalike oskustega inimeste puudus hakkab pärssima energeetika arenguvõimalusi.

Roheliste kütuste esiletõus – naftat Eestis ei leidu, kuid rohelist vesinikku toota ning selle baasil teisi, hõlpsamini eksporditavaid kütuseid ja olulisi keemiatööstuse tooraineid (näiteks metanool, ammoniaak) on võimalik valmistada ka Eestis. Samuti tegeldakse Eestis elektrolüüserite ja kütuseelementide kõrgel tasemel teadus-arendustööga.

SEKTORI ETTEPANEKUD RIIGI TEGEVUSEKS, ET TOETADA ETTEVÕTETE PIKAAJALIST KONKURENTSIVÕIMET

- Elektri lõpphinna struktuuri muutmine, elektriaktsiisi ja taastuvenergia tasu vähendamine või viimine riigieelarvesse nagu Soomes.
- Keskkonnatasude vähendamine.
- Energeetika TA tegevuse toetamine.
- Eesti huvidest lähtuvate riigi ühtsete eesmärkide kokku leppimine ning nende kindlameelne kaitsmine Euroopa Liidu tasandil.
- Parimate praktikate (maksusüsteemid, tururegulatsioonid jm) ülevõtmine.

“Energeetika on erinevalt paljudest teistest valdkondadest pikaajaline investeering.”